

Plantera bivänliga blommor

Det behövs mer blommor. Bristen på vilda blommor är en av de största orsakerna till att bin och andra pollinerande insekter minskar. Hjälp dem genom att plantera blommor som ger nektar och pollen under hela säsongen, i krukor eller planteringar.

En mångfald av blommor behövs

Vilda bin – solitärbin och humlor – kan bara leva av pollen och nektar. Därför är de helt beroende av blommande växter. Både hanarna och honorna besöker blommor för att äta nektar. Honorna samlar dessutom pollen åt larverna.

Det finns cirka 270 arter av vilda bin i Sverige. De flesta solitärbin flyger under vår och försommar. Humlorna behöver också mycket mat under denna tid, men även senare under sommaren. Då kan de föda upp många larver som blir till nya humlor.

Humlorna har en lång tunga så de kan suga nektar ur djupa blommor. De flesta solitärbin har små munnar och behöver grunda blommor. Därför ska du odla växter som tillsammans blommar från tidig vår till sensommar och som har olika former på blommorna.

Många av de växter som gynnar vilda bin lockar också dagfjärilar till trädgården.

Biföda på våren

Hushumla och mörk jordhumla vaknar tidigt på våren, redan i april. Då kan du bjuda på små lök- och knölväxter som **vintergäck**, **krokus**, **blåstjärna (Scilla)**, **porcelainshyacin** och **pärthyacin**.

Några av solitärbin är också tidigt ute. Ängssandbina besöker gärna krokus och blåstjärna och rödmurarbiet älskar pärthyacinterna. Plantera lökväxterna längs kanten på rabatter,

under buskar eller i gräsmattan om den inte är alltför frodig.

Vårblommande träd och buskar är särskilt värdefulla för vilda bin. De stora trädkronorna ger mängder med blommor. Hit hör släktet **viden**, *Salix*. Några solitärbin, bland annat vide-sandbi och sälgsandbi, samlar bara pollen på viden.

Spara vilda **sälgar** och **jolster** i naturområden och på allmänningar och låt dem växa sig stora. Andra fina videarter som passar bättre i trädgårdar är **daggvide**, **bindvide**, **ullvide** och **krypvide**.

Där utrymmet är begränsat, till exempel på innergårdar, kan krypvide planteras tillsammans med perenner för att få tidig blomning.

Lite senare i maj börjar fruktträd och bärbuskar att blomma. **Blåbärstry**, **krusbär** samt **röda**, **vita** och **svarta vinbär** är mycket lockande för humlor och solitärbin. Blåbärstryet har en djup blomma och lockar främst humlor, medan röda vinbär har öppna blommor, fulla av nektar. Hit vill alla insekter komma, även nyckelpigor och guldögonsländor.

Fruktträd som **körsbär**, **plommon** och **äpple** är bra mat för både bin och människor. **Hagtorn** och **rönn** ger dessutom fågelmat.

Vänd!

Rapportera din räddningsinsats på www.raddabina.nu

Vårsandbi på pil.

Storullbi på lammöron.

Stocktapetserarbi på näva.

Kolonilott med bivänliga växter.

Blommor hela sommaren

Fleråriga blommande växter, perenner, ger en mångfald av färger, blomformer och blomningstider. I perennsortimentet kan alla hitta sina favoriter. Gräv bort alla rotogräs innan du planterar och förbättra jorden med kompost eller stallgödsel. Rensa ogräs flitigt de första åren så blir rabatten lättskött i längden.

Lammöron, rosenplister och kardvädd är tre växter för dig som är nybörjare på trädgård. De blommar rikligt, sprider sig villigt och lockar dessutom de lite ovanligare långtungade humlorna, som vallhumla och backhumla. Storullbiet, som är ett solitärbi, samlar håren från lammöron för att fodra boet med.

Här följer några härdiga och lättodlade perenner ordnade efter blomningstidpunkt. Eftersom de inte kräver putsning under sommaren, passar de även i större gemensamma planteringar i parker eller bostadsområden. Tillsammans ger de biföda majseptember:

Lungört, gemsrot (vårkrage), kantnepeta, stjärnflocka, nävor, grekvädd, röd solhatt, veronika, anisisop och kärleksört.

Enkelt och gott!

I den lilla trädgården, på terrass och balkong är de kransblommiga kryddväxterna ett trevligt alternativ. Kryddväxterna är torktåliga och passar särskilt bra i upphöjda planteringar, krukor och lådor.

En plantering av **timjan, kungsmynta, mejram, isop** och någon **mynta** blommar från juni till september och skänker både väldoft och smak. Komplettera med **gräslök** och låt den gå i blom så får du garanterat humlebesök.

Där det är riktigt torrt, som på berghällar eller tak, passar olika **fetblad, fetknoppar** och **taklök**.

De är mycket attraktiva för både humlor och solitärbin.

Ettåriga växter odlar du från frö. De börjar blomma rikligt först i juni, men det är ett enkelt och billigt sätt att få många blommor.

Så de ettåriga växterna i bar mark. Mellan raderna i grön-

sakslandet eller som en låg häck runtom, passar de utmärkt. Däremot har de svårt att konkurrera bland perenner och i gräsmattor.

Det finns fyra ettåriga växter som humlorna inte kan motstå:

Blåklint, gurkört, honungsfacelia och **luddvicker**.

Komplettera gärna med ringblommor, bovete och koriander för att få öppna blommor till de små solitärbina.

Du kan blanda de ettåriga växterna med perserklöver och blodklöver. Så i rutor i grönsakslandet och gräv ner sent på hösten. Då får bina nektar och pollen och sedan kan dagmaskar och andra småkryp i marken kalasa på resterna.

OBS: Undvik dessa blommor!

Fyllda blommor som är förädlade för sin blomsterprakt, har ofta förlorat sin pollen och nektar och är därmed helt odugliga för bin och andra pollinatörer. Det gäller fyllda dahlior, hortensior och rosor. De är vackra men värdelösa!

Undvik också invasiva arter som exempelvis blomsterlupin.

Text och foto: Christina Winter

Flera bra växter för bin och andra pollinatörer Källa: PollineraSverige.se

ETT- OCH TVÅ-ÅRIGA VÄXTER	Solros	Färgkulla	Renfana	LÖK- OCH KNÖLVÄXTER	Liguster	TRÄD
Blåklint	Sömntuta	Gemsrot	Rotfibbla	Backlök	Lingon	Al
Blå snokört	Sötväppling	Getruta	Röd solhatt	Blåstjärna	Ljung	Fläder
Bondböna	Vitlupin	Gråfibbla	Rödblåra	Gräslök	Mahonia	Hassel
Bovete	Vitsenap	Gullviva	Rödskint	Höstkrokus	Mjölön	Hagtorn
Dill	FLERÅRIGA VÄXTER	Gulsporre	Rödsklöver	Porslinshyacint	Murgroņa	Hägg
Doftklöver	VÄXTER	Gökärt	Salvia	Pärthyacint	Måbär	Hästkastanj
Dån	Akleja	Hampfflockel	Sedum	Ramslök	Odon	Jolster
Gurkört	Alsikeklöver	Hundäxing	Silverax	Skogslök	Oxbär	Järnek
Humlelusern	Anisisop	Hästhov	Sparris	Snödroppe	Plymspirea	Krikon
Honungsfacelia	Backsippa	Höstaster	Stjärnflocka	Vintergäck	Rosor	Körsbär
Jungfrun i det gröna	Blodsippa	Isop	Stockros	Värkrokus	Schersmin	Körsbärskornell
Klätt	Blå bolltistel	Kabbeleka	Stor blåklocka	Värlök	Slån	Lind
Koriander	Blåeld	Kantnepeta	Strandlysing		Svartaronia	Lönn
Kornvallmo	Blågull	Kardvädd	Såpnejlika	BUSKAR OCH RIS	Syren	Oxel
Kummin	Blåmunkar	Kungsmynta	Tjårblomster	Berberis	Syrenbuddleja	Paradisäpple
Kungsljus	Blåsippa	Kärleksört	Trädgårdsnäva	Björnbär	Timjan	Plommon
Malvor	Borstnejlika	Käringtand	Vallmo	Blåbär	Tok	Poppel
Martorn -	Brudborste	Lammöron	Vicker	Blåbär	Vildvin	Päron
Morot	Brunört	Libbsticka	Vitklöver	Brakved	Vinbär	Rönn
Raps, rybs	Brännässla	Luktreseda	Vitplister	Buxbom		Sålg och vide
Ringblomma	Cikoria	Lungört	Vitsippa	Getapel		Äpple
Rosenböna	Citronmeliss	Lusern	Väddar	Hallon		
Rosenskära	Esparsett	Maskros	Väddklint	Kaprifol		
Rudbeckia	Fackelblomster	Mjölke	Åkertistel	Krusbär		
Rödplister	Fingerborgsblomma	Myntor	Ålandsrot	Kvitten		
		Myskmalva	Åkta vallört	Lavendel		
		Prästrage	Ålggräs			

